

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นผลมาจากองค์ประกอบและปัจจัยหลายประการ การดำเนินการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชา การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครั้งนี้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตรได้ ดังรายละเอียดการดำเนินงานต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ่อกรูวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 ให้สูงขึ้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ่อกรูวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนบ่อกรูวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 65 คน 2 ห้องเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ของโรงเรียนบ่อกรูวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 23 คน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กระบวนการจัดทำและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน

1. ศึกษาและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้จากบันทึกผลหลังสอน ซึ่งเป็นผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมา โดยผู้ศึกษาได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2548

2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
3. ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ศึกษาแนวทางวิธีการแก้ปัญหาและสื่อที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุง ประสิทธิภาพการเรียนการสอน พบว่า เอกสารประกอบการเรียนเป็นนวัตกรรมรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรต้องการ
5. วางแผนเพื่อดำเนินการจัดทำและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน
6. กำหนดโครงสร้างของเอกสารประกอบการเรียน
7. ดำเนินการจัดทำตามแนวทางที่วางแผนไว้
8. นำเอกสารประกอบการเรียนที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาและโครงสร้าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
9. สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
10. นำเอกสารประกอบการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2549 โรงเรียนบ่อกรูวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 แบบรายบุคคล จำนวน 3 คน แบบกลุ่มย่อย จำนวน 6 คน และกลุ่มใหญ่ จำนวน 17 คน
11. นำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นฉบับเดียวกัน แต่สลับข้อและตัวเลือก แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับเนื้อหา
12. นำข้อสอบมาทดลองใช้กับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 เพื่อหาค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก
13. นำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ่อกรูวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

กระบวนการนำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้

การนำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลา นำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้ในภาคเรียนที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 24 เดือน ตุลาคม พ.ศ.2550 ถึงวันที่ 7 เดือน มีนาคม พ.ศ.2551 จำนวน 7 บท
2. กระบวนการนำไปใช้ประกอบด้วย

2.1 นำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้สอนควบคู่กับแผนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 8 แผน

2.2 ประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละบท

2.3 แจกผลการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละบท

สรุปผลการศึกษา

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ่อกรูวิทยา ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.16/82.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ่อกรูวิทยา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ขอมรับสมมติฐานข้อที่ 2

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะประเด็นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งนักเรียนได้ใช้ประโยชน์จริงและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และตลาดแรงงาน นักเรียนสามารถเรียนได้ตลอดเวลา ศึกษาและทำตามขั้นตอนเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาได้ บรรยากาศไม่ตึงเครียด มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถสอบถามครูผู้สอนได้ตลอดเวลา เมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย ซึ่งขอมรับสมมติฐานข้อที่ 3

อภิปรายผล

ผลการดำเนินการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยและกระบวนการที่เกี่ยวข้องสามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สื่อเอกสารประกอบการเรียน ที่จัดทำและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสอดคล้อง กับความต้องการของสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นผลมาจากมีกระบวนการจัดทำและพัฒนาอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การศึกษาหาแนวทางเพื่อใช้ในการดำเนินการแก้ปัญหา การจัดทำและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน การนำเอกสารประกอบการเรียนที่จัดทำและพัฒนาขึ้นเสนอ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ การนำไปทดลองใช้จำนวน 3 ครั้ง เพื่อประเมินความเป็นไปได้ สำหรับการนำไปใช้จริง รวมทั้งปรับปรุง และแก้ไขเมื่อพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคระหว่างการทดลองใช้แต่ละครั้ง จึงส่งผลให้เอกสารประกอบการเรียน ที่พัฒนาขึ้น

มีประสิทธิภาพตามความต้องการของสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
 นวัตกรรมที่ระบุว่า ต้องวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น
 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำการสอน ปัญหาการผ่านจุดประสงค์ของผู้เรียน ผลจากการสังเกต
 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษารายละเอียดหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์
 เนื้อหา จุดประสงค์และกิจกรรม พิจารณาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ศึกษารูปแบบของการ
 สร้างแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง ออกแบบให้มีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจ ลงมือสร้างและ
 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ นำไปทดลองใช้แล้วบันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
 ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป (สุนันทา สุนทร-
 ประเสริฐ, 2544 : 14) สอดคล้องกับการศึกษาของ จงรักษ์ กัลยาประสิทธิ์ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษา
 ผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาพลศึกษา พ33101 วอลเลย์บอล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 พบว่าประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน วิชาพลศึกษา พ33101 วอลเลย์บอล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
 3 การประเมินผลท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และการประเมินสรุปหลังเรียน
 ของนักเรียนในปีการศึกษา 2550 สูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ (80/80) คือ 86.61/91.24 และ นงนุช เนียมบุญนำ
 (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่องนาฏศิลป์ไทยและเชิงประยุกต์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าเอกสารประกอบการเรียน
 เรื่องนาฏศิลป์ไทยและเชิงประยุกต์ กลุ่มสาระศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น
 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.30/83.60 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียน โดยใช้เอกสาร
 ประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
 บ่อกรูวิทยา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่า
 ก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากเอกสารประกอบการเรียนมีขั้นตอนการปฏิบัติให้ทำตามแบบฝึก
 มีแบบฝึกหัดท้ายบทให้ทบทวน มีใบงานในแต่ละบทเพื่อเป็นการฝึกปฏิบัติ และหลังจากนั้นจะมีการ
 ทดสอบหลังเรียนจบแต่ละบท ทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงาน
 การศึกษาของนงนุช เนียมบุญนำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน
 เรื่องนาฏศิลป์ไทยและเชิงประยุกต์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้เอกสารประกอบการเรียน
 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บุพผาพร สุวรรณไตรย์ (2549 :
 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่องการร้อยมาลัยของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าป่าเป็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร พบว่าค่าคะแนน
 เฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยผลการ
 ทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะประเด็นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งนักเรียนได้ใช้ประโยชน์จริงและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และตลาดแรงงาน นักเรียนสามารถเรียนได้ตลอดเวลา ศึกษาและทำตามขั้นตอนเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาได้ บรรยากาศไม่ตึงเครียด มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถสอบถามครูผู้สอนได้ตลอดเวลา เมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย ทั้งนี้เนื่องมาจากในปัจจุบันนี้หน่วยงานต่าง ๆ มีการใช้โปรแกรมประมวลผลคำกันอย่างแพร่หลายประกอบกับเครื่องคอมพิวเตอร์นับวันจะมีราคาถูกลงจึงทำให้แทบทุกบ้านมีคอมพิวเตอร์เพื่อพิมพ์เอกสารต่าง ๆ จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ (ณัชพล กาฬภักดิ์, 2547 : 1-2) และบุปผาพร สุวรรณไตรย์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่องการร้อยมาลัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าป่าเป็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่องการร้อยมาลัย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำเหมาะสมกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมดุล ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรม กล่าวได้ว่าเอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาแบบองค์รวมได้ จากแนวคิดและประสบการณ์ที่ได้ระหว่างการดำเนินงานครั้งนี้สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาจำแนกเป็น 2 ด้านดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

การนำเอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรคำนึงปัจจัยและกระบวนการต่อไปนี้

1. ก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ ครูผู้สอนต้องศึกษาและชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการใช้ และแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม ตลอดจน ข้อเสนอแนะและวิธีการเมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามที่ระบุไว้ได้
2. ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับตนเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติให้มากที่สุด เสนอแนะแนวทาง เสริมแรงและให้กำลังใจ รวมทั้งการให้โอกาส และเวลาในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่

3. ต้องประเมินนักเรียน และแจ้งผลการปฏิบัติกิจกรรม ตลอดจนให้คำแนะนำ รวมถึงข้อสังเกตที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้เรียนได้มีการปรับปรุงพัฒนา และแก้ไขจุดบกพร่องของตนต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ควรนำเอกสารประกอบการเรียน วิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรบูรณาการกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ควรพัฒนาสื่อเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นสื่อประสมให้มากยิ่งขึ้น
3. ควรนำระบบการเรียนรู้บนอินเทอร์เน็ต และเก็บเป็นฐานข้อมูลมาใช้ประกอบให้มากที่สุด โดยใช้ระบบ E-Learning ด้วย moodle หรืออื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนได้ ทุกที่ ทุกเวลา และมีการแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนทันที ทำให้นักเรียนรู้ผลการประเมินและสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาตนเองต่อไปได้